

Formanden for Det Falsterske Digelag
v. Christian Schou,
cs@hsmarielyst.dk

Jens Bundesen, Cowi
jbun@cowi.com

15-09-2021

TILLADELSE TIL SANDFODRING VED DET FALSTERSKE DIGE MOD AKUT OG KRONISK EROSION - KYSTBESKYTTELSES- LOVENS¹ § 3

Guldborgsund Kommune har den 18. marts 2020 modtaget ansøgningsmateriale fra rådgivningsvirksomheden, Cowi, v. Jens Bundesen på vegne af Det Falsterske Digelags bestyrelse v. Søren Bjerregaard. Supplerende materiale er fremsendt 21. juli 2020. Den 2. og 10. december 2020 er der fremsendt en tillægsansøgning og supplerende materiale. Der ansøges om tilladelse til sandfodringer ved Det Falsterske Dige på grund af henholdsvis kronisk og akut erosion ved Det Falsterske Dige.

Ansøgningsmaterialet indeholder følgende og er vedlagt særskilt:

- Ansøgning, herunder bilag og supplerende oplysninger.
- Tillægsansøgning, herunder supplerende oplysninger.

Guldborgsund Kommune behandler sagen efter § 3 i kystbeskyttelsesloven.

Sagens indhold, lovgivning, høring og proces mm. fremgår af bilaget. En nærmere gennemgang af sandfodringen fremgår i ovenfor nævnte ansøgning samt tillægsansøgning.

AFGØRELSE

Guldborgsund Kommune meddeler hermed tilladelse til at sandfodringer på grund af kronisk erosion ved to strækninger ved Bøtø og Gedesby. Der meddeles tillige tilladelse til sandfodring på grund af akut erosion på en strækning fra Elkenøre til Sildestrup Strand. Derudover meddeles der tilladelse til at sandfodre efter fremtidigt vurderet behov langs hele Det Falsterske Dige på grund af akut erosion.

Tilladelsen er meddelt i henhold til § 3, stk. 2. Tilladelsen erstatter afgørelser i henhold til naturbeskyttelseslovens § 15, strandbeskyttelseslinje.

Guldborgsund Kommune har vurderet,

- at der ikke skal udarbejdes en miljøkonsekvensrapport, jf. miljøvurderingslovens § 21² (VVM-screening), af projektet

GULDBORGSUND KOMMUNE

CENTER FOR TEKNIK & MILJØ
TM MYNDIGHED
PARKVEJ 37
4800 NYKØBING F
TLF +45 54731000
WWW.GULDBORGSUND.DK

SAGSNR. 20/11735
SAGSBEHANDLER:
MAYA-MARIA MADSLUND
DIR +45 54731979
MOB +45 25180687
MAMA@
GULDBORGSUND.DK

CVR NR. 29 18 85 99

TELEFONTIDER
MAN – ONS KL. 9.00 – 15.00
TORS KL. 9.00 – 17.00
FRE KL. 9.00 – 12.00

¹ Lov om kystbeskyttelse, lovbekendtgørelse nr. 705 af 29-05-2020.

² Lovbekendtgørelse nr. 973 af 25-06-2020 af lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM)

- at projektet ikke i sig selv eller i forbindelse med andre projekter, herunder tidligere gennemførte projekter, kan påvirke et internationalt naturbeskyttelsesområde eller visse arter væsentligt samt at projektet ikke vil beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for de dyrearter, der er optaget i habitatdirektivets bilag IV³, eller ødelægge de plantearter, som er optaget i habitatdirektivets bilag IV i alle livsstadier, jf. §§ 3 og 7 bekendtgørelse om administration af internationale naturbeskyttelsesområder ...⁴.

TILLADELSEN OFFENTLIGGØRES

Tilladelsen bliver offentliggjort på www.guldborgsund.dk under "Høringer" samtidig med, at tilladelsen meddeles⁵. Du vil blive orienteret, hvis tilladelsen bliver påklaget.

TILLADELSEN MEDDELES PÅ FØLGENDE VILKÅR:

Generelle vilkår:

1. Sandfodringen skal udføres i overensstemmelse med det ansøgte, som det fremgår af vedlagte ansøgning og tillægsansøgning.
2. Sandfodringen skal udføres uden for sommersæsonen, altså i perioden ca. 1. oktober til 30. april.
3. Sandfodringen skal udføres, som oplyst i ansøgningsmaterialet, ved indpumpning af sand fra skib via rør til stranden, og evt. afretning til ønsket profil.
4. Sandet til fodring skal være rent og svare til det eksisterende sand i området med en middeldkornstørrelse på ca. 0,35 mm.
5. I forbindelse med at sandfodringen skal udføres, skal ansøger minimum 1 måned før sandfodringen påbegynder, skrive i den lokale presse om omfanget og varigheden af sandfodringen. Samtidig skal ansøger opsætte skilte ved stranden og diget ved de strækninger, hvor fodringen skal foregå.
6. Ved vurderet fremtidigt behov for sandfodring på grund af akut erosion, skal minimum 1 måned før sandfodringen påbegyndes, fremsendes beskrivelse til Guldborgsund Kommune, der indeholder et oversigtskort over digets strækning, hvor langs diget fodringerne skal udføres, et kort hvorpå det vises, hvilket areal sandfodringen vil blive udført på, samt noteret hvor stor en mængde sand, der skal fodres med. Sandfodringen må ikke påbegyndes før Guldborgsund Kommune har bekræftet skiftligt, at det kan foregå.
7. Fund af spor af fortidsminder eller vrag gjort under arbejdet skal straks anmeldes til Slots- og Kulturstyrelsen og arbejdet skal standes, jf. museumslovens § 29 h stk.1⁶.
8. Der må ikke uden tilladelse fra Guldborgsund Kommune foretages sandfodringer, som ikke følger denne tilladelse samt de fastsatte vilkår.

³ Bilag IV i Rådets direktiv 92/43/EØF af 21-05-1992 om bevaring af naturtyper samt vilde dyr og planter.

⁴ ... samt beskyttelse af visse arter for at vidt angår kystbeskyttelsesforanstaltninger samt etablering og udvidelse af visse anlæg på søterritoriet, nr. 654 af 19-05-2020.

⁵ Jf. § 5 b i lov om kystbeskyttelse.

⁶ Museumsloven, lovbek. nr. 358 af 8. april 2014.

Vilkår for færdigmelding af sandfodringerne:

9. Så snart sandfodringen er afsluttet og senest otte uger efter, skal ansøger indsende en færdigmelding til Guldborgsund Kommune, til mail teknik@guldborgsund.dk
10. Færdigmeldingen skal omfatte beskrivelse, tegninger, opmåling af sandfodringens dimensioner og fotos som dokumentation for, at sandfodringen er udført i overensstemmelse med denne tilladelse.

Vilkår for fjernelse af sandet:

11. Sandet eller dele heraf kan af Guldborgsund Kommune kræves fjernet for ansøgers regning⁷ såfremt
  - ✓ Sandfodringen ikke udføres i overensstemmelse med tilladelsen samt de fastsatte vilkår.
  - ✓ Der viser sig uforudsete, skadelige virkninger som følge af sandfodringen og sandets tilstedeværelse.
  - ✓ Sandfodringen ikke længere har den funktion, som har dannet baggrund for tilladelsen.
  - ✓ Ved fjernelse af sandfodringen skal området bringes i en stand så tæt på de forhold som muligt, som eksisterede inden sandfodringens udførelse.
  - ✓ Dokumentation for retablering samt fjernelse skal fremsendes umiddelbart efter arbejdet er afsluttet til Guldborgsund Kommune til teknik@guldborgsund.dk.

BEGRUNDELSE FOR TILLADELSEN

Begrundelsen er delt i tre – A, B og C:

A) Afvejning af og begrundelse vedr. 6 hensyn⁸:

1. Behovet for kystbeskyttelse,
2. Økonomiske hensyn ved projekter omfattet af kapitel 1a⁹ herunder begrundelse for bidragsfordelingen.
3. Kystbeskyttelsesplanlægning tekniske og natur- og miljømæssige kvalitet.
4. Rekreativ udnyttelse af kysten.
5. Sikring af den eksisterende adgang til og langs kysten.
6. Andre forhold.

B) Begrundelse vedr. de love, tilladelsen erstatter.

C) Begrundelse for ikke-VVM pligt samt ikke udarbejdelse af miljøkonsekvensrapport.

A) AFVEJNING AF OG BEGRUNDELSE VEDR. 6 HENSYN:

A1. Behovet for kystbeskyttelse:

Guldborgsund Kommune vurderer, at der på de ansøgte strækninger er et behov for kystbeskyttelse, idet kysten er udsat for både kronisk og akut erosion og er i under-skud af sediment.

Diget beskytter de bagvedliggende områder. Sandfodringen vil medvirke til at beskytte digets fod mod erosion, og derved medvirke til at sikre stabiliteten af diget. Følgende værdier bag diget ønskes beskyttet:

- Huse herunder sommerhuse
- Infrastruktur (vej, sti, kloak mv.)
- Andet (landbrugsjord, ubebygget areal, produktionsskov, have)

⁷ Jf. kystbeskyttelseslovens §§ 19, stk. 1, stk. 4, stk. 5, og 19 a.

⁸ Jf. § 1 i kystbeskyttelsesloven.

⁹ Kapitel 1a i kystbeskyttelsesloven handler om "Kommunale fællesprojekter om kystbeskyttelse.

Det ansøgte projekt vurderes at reducere risikoen for nedbrydning af kysten fra havet ved tilførsel af sediment i form af sandfodring.

Kystdirektoratet har oplyst i sit hørings svar fremsendt den 29. januar 2021, at de vurderer ud fra omfanget af erosionen og det, som ønskes beskyttet, at der er en erosionsrisiko og dermed et behov for projektet, som er fodring.

Guldborgsund Kommune vurderer på baggrund af ovenstående, at ansøgningen lever op til kriterierne for, hvornår der er behov for kystbeskyttelse¹⁰.

A2. Økonomiske hensyn ved projekter omfattet af kapitel 1a.

Det Falsterske Digelag, der - via COWI - har ansøgt om tilladelse til sandfodring, betaler udgifterne til sagens forberedelse, forundersøgelser, projektering, udførelse, tilsyn, drift, vedligeholdelse, mm. Der foretages ikke ekspropriation. Der foretages ingen bidragsfordeling.

A3. Kystbeskyttelses anlæggets tekniske, natur- og miljømæssige kvalitet.

I forhold til anlæggets tekniske og natur- og miljømæssige kvalitet vurderer Guldborgsund Kommune, at det ansøgte projekt er økonomisk optimeret i forhold det valg, der er gjort af kystbeskyttelsesløsning.

Overordnet forventes sandfodring at have en positiv effekt på kystens udvikling og den eksisterende kystbeskyttelse, Det Falsterske Dige, som ønskes bevaret. Sandfodring er desuden en kystbeskyttelsesmetode, der tilgodeser mange af hensynene i kystbeskyttelseslovens formålsparagraf. Mulighed for rekreativ udnyttelse af kysten bevares, samt den eksisterende adgang til og langs kysten sikres. Fodringsmateriale vil være svarende til det naturligt forekommende på strækningen, og det vil derfor indgå i kystens naturlige dynamik uden at have væsentlige negative konsekvenser for kystens udvikling. Derudover vil en fodring bidrage til vedligeholdelse og udvikling af de eksisterende klitter og dermed til beskyttelse af digefoden.

Guldborgsund Kommune finder det tillige hensigtsmæssigt, at digefoden beskyttes med sandfodring inden for flere af delstrækningerne og dermed forebygger de negative konsekvenser ved akut og kronisk erosion. Både fodringsmetode og -mængde vurderes at være i overensstemmelse med Kystdirektoratets anbefalinger.

Guldborgsund Kommune vurderer på baggrund af ovenstående at sandfodringen samlet set i dimensionering, materiale og design mm. er egnet til at imødekomme de risici for erosion, der er langs Det Falsterske Dige.

A4 og A5. Rekreativ udnyttelse af kysten samt sikring af den eksisterende adgang til og langs kysten

På baggrund af ovenstående vurderer Guldborgsund Kommune, at den rekreative udnyttelse og adgang til kysten vil generelt være uforandret som følge af projektet. Mens sandfodringen foregår, hvilket er ca. 1 uge pr. fodring, vil den offentlige adgang være forhindret på grund af menneskers sikkerhed,

A6. Øvrige forhold.

Ingen.

---

¹⁰ Jf. Karnov Group Denmark A/S. Bemærkninger til lovbekendtgørelse nr. 57 af 21-01-2019, punkt (2).

B) BEGRUNDELSE VEDR. DE LOVE, TILLADELSEN ERSTATTER.

Naturbeskyttelsesloven

På hele diget er registreret beskyttet natur i hht. § 3 i naturbeskyttelsesloven. Det drejer sig om strandoverdrev hhv. grå/grøn klit, surt overdrev og kalkoverdrev af primært værdifuld naturtyper med høj artsdiversitet, jf. søgning i DK's Miljøportals Naturdatabase hhv. 27. juli 2020 og 22. juni 2021. Sandfodringen grænser op til den beskyttede natur, men det skal bemærkes, at sandfodringen vil foregå uden for bevoksningen, oplyst af Cowi, v. Jens Bundesen den 27. juli 2020. Sandfodringen vil derfor foregå uden for § 3 områderne. Guldborgsund Kommune vurderer på den baggrund, at tilstanden af de beskyttede naturtyper ikke ændres.

Projektområdet på land er beliggende inden for strandbeskyttelseslinjen, jf. naturbeskyttelseslovens § 15. Bestemmelsens formål er at sikre en generel friholdelse af kystområderne imod indgreb, der ændrer den landskabelige, biologiske og rekreative tilstand og anvendelse. Inden for strandbeskyttelseslinjen er et generelt forbud mod tilstandsændringer, herunder må der ikke foretages ændringer i terrænet. Guldborgsund Kommune vurderer, at projektet ikke væsentligt vil påvirke kyststrækningen med de dertil knyttede naturmæssige værdier og adgangsmuligheder.

Det begrundes med, at der vil blive foretaget en tilførsel af sand, der indgår i den naturlige dynamik på kyststrækningen samt, at projektet som helhed ikke vurderes at ville påvirke landskabet hverken visuelt eller fysisk, at den frie dynamik i det væsentligste vil blive opretholdt, samt at de rekreative muligheder langs kysten generelt bevares.

C) BEGRUNDELSE FOR IKKE-VVM PLIGT SAMT IKKE UDARBEJDELSE AF MILJØKONSEKVENSRAPPORT

Guldborgsund Kommune har på baggrund af VVM-screening samt hørings svar vurderet/afgjort, at der ikke er behov for at udarbejde en miljøkonsekvensrapport for det ansøgte, da dette ikke anses for at kunne få væsentlig indvirkning på miljøet, jf. § 21 i miljøvurderingsloven. Guldborgsund Kommune har lagt vægt på projektets placering og udbredelse, årstid for sandfodring, samt at der benyttes materialer svarende til det naturligt forekommende i området. Yderligere begrundelse anføres i det følgende.

Vandområde, havplan mm.

I MiljøGis til gældende Vandområdeplaner 2015-2021 er Hjelm Bugt, som kystvandet langs Det Falsterske Dige hedder, kortlagt som "Åbentvandstype, vandområde med varierende lavere saltholdighed og lille tidevandsforskul. Kystvandet er ikke udpeget som stærkt modificeret eller kunstigt.

Miljømål: God økologisk tilstand senest 22. december 2021. God kemisk tilstand senest 22. december 2021. Der må ikke ske forringelse af aktuel tilstand, herunder for de enkelte kvalitetselementer. Følgende er ligeledes oplyst i nævnte MiljøGis:

	Målsætning	Tilstand
Ålegræs	God	Moderat
Klorofyl	God	Moderat
Bundfauna	God	Ukendt
Miljøfarlige forurenende stoffer	God	Ukendt
Økologisk tilstand	God	Moderat
Kemisk tilstand	God	Ikke god

I Danmarks Havplan¹¹ er kystområdet, Hjelm Bugt, udlagt til generel anvendelseszone. Udlægningen medfører ingen begrænsning af gældende regler om natur- og miljøbeskyttelse. Formålet med udlægning af området til generel anvendelseszone er at sikre, at der inden for området er mulighed for bl.a. fiskeri, sejlads samt aktiviteter og anlæg, der ikke planlægges for med havplanen, herunder fx havneudvidelser, kystbeskyttelses anlæg, turisme og rekreativ anvendelse.

Guldborgsund Kommune er enig med ansøger i, at den primære påvirkning bliver helt lokalt, hvor sandet (som er rent) lægges ud. Da sandet med tiden vil transporteres med strømmen sydpå, vil der også være en løbende påvirkning her, men den påvirkning svarer til den transport af sand, der naturligt vil være fra sandfodringsområderne og sydpå. Guldborgsund Kommune er tillige enig med ansøger i, at der hvor der udlægges sand, vil bundflora og -fauna blive dækket til og dermed "nulstillet". Flora og fauna vil herefter indvandre igen fra de tilstødende arealer. Der vil sandsynligvis også være en kortvarig påvirkning af sandfodringen i form af en forøget mængde fint sediment i vandsøjlen (sedimentfaner), der kan påvirke bundflora og fauna. Denne mængde vurderes ikke at være væsentligt større end naturligt forekommende i stormssituationer, hvor fint sediment hvirvles op pga. bølger.

Projektet vurderes derfor samlet set ikke at forringe den nuværende økologiske og kemiske tilstand af kystvandet samt de parametre, som indgår i vurderingen af vandområdets miljøtilstand. Det vurderes endvidere, at sandfodringen ikke har væsentlig negativ indvirkning på opfyldelse af miljømålet om god økologisk og kemisk tilstand i Hjelm Bugt. Det vurderes tillige, at projektet ikke er i strid med Danmarks Havplan, da området er udlagt til generel anvendelseszone i denne.

Natura 2000-område og bilag IV-arter

Følgende områder langs Det Falsterske Dige ligger nærmest Natura 2000-områder:

- Strækningen fra Elkenøre til Sildestrup Strand ligger 4,75 km – 5,75 km fra Natura 2000-område N173 for Smålandsfarvandet nord for Lolland, Guldborg Sund, Bøtø Nor og Hyllekrog-Rødsand herunder habitatområde H152 samt fuglebeskyttelsesområderne F82 og F83.
- Strækningen ved Bøtø ligger ca. 80 m fra og parallelt med Natura 2000-området N173, H152, F82.
- Strækningen langs Gedesby ligger ca. 600 m fra Natura 2000-område N173 og H152 og ca. 800 m fra F82.
- Sydspidsen af diget ligger ca. 2 km fra Natura 2000-område, som er N173, H152, F83.

Se udpegningsgrundlagene for Natura 2000-områderne i bilaget.

Guldborgsund Kommune foretog søgning i Danmarks Miljøportals naturdatabase den 27. juli 2020 og den 22. juni 2021. Der er ikke kendskab til eller registreret forekomst af bilag IV-arter, fredede eller rødlistede arter i umiddelbar nærhed af arealerne, hvor sandfodringer skal finde sted.

Padder yngler ikke i marine områder, og der påvirkes ikke søer eller moser med vandområder, som kan udgøre yngle- og rastesteder for padder.

Flagermus findes i området, men der fældes ikke træer eller påvirkes bygninger eller andre konstruktioner, der kan udgøre yngle- og rastesteder for flagermus.

Marsvin og sæler er også listet på habitatdirektivets bilag IV. Sæler lever ikke i Østersøen, men det gør Marvin. Det vurderes ikke, at Marsvin påvirkes, idet sandfodringen sker uden for yngleperioden, som normalt går fra juli til august.

¹¹ Havplanen er fastsat i medfør af § 9 i lov om maritim fysisk planlægning, jf. lovbekendtgørelse nr. 400 af 6. april 2020.

Det vurderes samlet, at sandfodring ikke vil medføre ændringer i disse arters yngle- og rasteområder eller risiko for direkte skadelig påvirkning. På denne baggrund vurderes det, at der ikke vil ske en forsættlig forstyrrelse med skadelig virkning for bilag IV-arter eller deres bestande til følge eller negativ påvirkning af dyrenes yngle- og eller rasteområder.

Samlet vurderer Guldborgsund Kommune, at sandfodringen ikke vil påvirke udpegningsgrundlaget for Natura 2000-området væsentligt og ikke vil beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder for dyrearter, der er optaget i Habitatdirektivets bilag IV eller ødelægge plantearter optaget på bilag IV.

VI GØR OPMÆRKSOM PÅ

- Tilladelsen fritager ikke ansøger for pligt til at opnå tilladelser og godkendelser, der måtte være nødvendige for at gennemføre projektet i henhold til anden lovgivning.
- Tilladelsen erstatter ikke privatretlige aftaler med fysiske og juridiske personer, som kan være berørt af projektet, ligesom den ikke fritager ansøger for et, i forbindelse med sandfodringen udførelse eller etablering, opstået civilretligt ansvar.
- Guldborgsund Kommune kan stille krav til ansøger under anlægsarbejdet om at overholde bestemmelser om støj, støv, vibrationer, arbejdstider, oplag af jord, naboorientering mv., hvis det er nødvendigt i forhold til omgivelserne.
- Tilladelsen indeholder ikke en garanti for sandfodringens stabilitet eller funktionsdygtighed.
- Vi gør også opmærksom på, at man i henhold til artsfredningsbekendtgørelsen¹² §§ 10 og 14 ikke forsættligt må indfange eller slå visse vildtlevende dyr ihjel, ødelægge dem eller indsamle deres æg samt ikke forsættligt må plukke, opgrave eller ødelægge mv. visse vildtvoksende planter. Af dyr gælder det for alle padder og flagermus.

Til orientering har Kystdirektoratet udarbejdet vejledning i kystbeskyttelsesmetoder¹³, se rapporten: <https://viewer.ipaper.io/kystdirektoratet/modul-3/vejledning-om-kystbeskyttelsesmetoderpdf/?page=1>

KLAGEVEJLEDNING¹⁴

Dette dokument indeholder flere afgørelser:

1. Afgørelse efter kystbeskyttelseslovens § 3 – afgørelse om kystbeskyttelses-anlægget.
2. Afgørelse efter miljøvurderingslovens § 21 – screeningsafgørelse.
3. Afgørelse efter bekendtgørelse om administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter for så vidt angår kystbeskyttelsesforanstaltninger samt etablering og udvidelse af visse anlæg på søterritoriet §§ 3 og 7 – Vurdering om påvirkning af internationale naturbeskyttelsesområder samt bilag IV-arter.

Du kan klage over tilladelsen til Miljø- og Fødevarerklagenævnet.

Klagefrist

Klagefristen er 4 uger fra den dag, tilladelsen er meddelt ansøger eller offentliggjort på Guldborgsund Kommunes hjemmeside.

¹² Bekendtgørelse nr. 521 af 25-03-2021 om fredning af visse dyre- og plantearter og pleje af tilskadekommet vildt

¹³ Jf. Vejledning om kystbeskyttelsesmetoder, Miljø- og Fødevarerministeriet, Kystdirektoratet, 2018.

¹⁴ Jf. § 18 og 18 a i lov om kystbeskyttelse.

Hvem kan klage

Klageberettigede vedrørende afgørelser efter loven er:

- adressaten for afgørelsen,
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
- enhver, der har en væsentlig individuel interesse i sagens udfald,
- en berørt nationalparkfond oprettet efter lov om nationalparker,
- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø,
- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser, og
- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige brugerinteresser inden for arealanvendelsen, og som repræsenterer mindst 100 medlemmer.
- Miljøministeren og andre offentlige myndigheder.

Hvordan klager man

Klage skal ske ved brug af digital selvbetjening til Miljø- og Fødevarerklagenævnet via Klageportalen på ét af følgende links <https://naevneneshus.dk/start-din-klage/miljoe-og-foedevareklagenaevnet>, <https://www.borger.dk/> eller <https://indberet.virk.dk/>. Søg efter "Klageportal" ved brug af de to sidstnævnte links. Endvidere skal efterfølgende kommunikation om klagesagen ske via Klageportalen.

Nævnet afviser en klage, der ikke er indgivet ved digital selvbetjening på Klageportalen. Nævnet kan dog undlade at afvise en klage, hvis der er særlige forhold.

Hvis du ønsker, at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til Guldborgsund Kommune, på mail: teknik@guldborgsund.dk, telefon 5473 1000 eller ved at sende et brev til Guldborgsund Kommune, Center for teknik og Miljø, Parkvej 37, 4800 Nykøbing F. Kommunen videresender herefter anmodningen til Miljø- og Fødevarerklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt din anmodning kan imødekommes.

Klagegebyr

I klageportalen sendes din klage automatisk til Guldborgsund Kommune. Klage er indgivet, når den er registreret korrekt i klageportalen, og når du har betalt klagegebyr. Privatpersoner skal betale et gebyr på 900 kr. Virksomheder og organisationer skal betale et gebyr på 1.800 kr. Du betaler gebyret med betalingskort i klageportalen. Du kan finde yderligere vejledning om gebyrordningen på klageportalen.

Virkning af at der klages

Rettidig klage har opsættende virkning. Det betyder, at afgørelsen ikke må udnyttes før Klagenævnet har truffet afgørelse, med mindre Klagenævnet bestemmer andet. Guldborgsund Kommune kan bestemme, at uopsættelige reparations- og afværgeforanstaltninger skal iværksættes uanset rettidig klage.

Eventuel domstolsprøvelse

Fristen for et eventuelt søgsmål ved domstolene er 6 måneder efter at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes fristen fra bekendtgørelsen¹⁵.

---

¹⁵ § 18 b i lov om kystbeskyttelse.

SPØRGSMÅL

Spørgsmål til tilladelsen mv. kan rettes til Guldborgsund Kommune ved Jakob Lysholdt tlf. 54 73 19 82, eller Maya-Maria Madslund tlf. 5473 19 79/2518 06 87 eller mail mama@guldborgsund.dk.

Med venlig hilsen

Maya-Maria Madslund
Miljøplanlægger

Jakob Lysholdt
Leder, Civilingeniør

Guldborgsund Kommune er underlagt Persondataforordningen. Vi skal derfor give dig en række oplysninger om vores behandling af personoplysninger og dine rettigheder som registreret. Du kan læse mere herom på www.guldborgsund.dk/oplysningspligten.

KOPI TIL:

Bestyrelsen for Det Falsterske Digelag, Søren Bjerregaard, s.e.bjerregaard@mail.dk

Naboer til sandfodringen – ca. 824.

Grundejerforeninger:

- Sydfalster Turist- og Erhvervsforening formand@marielyst.dk
- Idestrup & Omegns LokalRåd, Carina Woolhead cw@guldborgsund.dk
- Sydfalster Lokalråd kontakt@sflr.dk
- Grundejerforeningen Elkenøre Strand formand@elkenoere-strand.dk
- Stovby Klit Grundejerforening info@stovbyklit.dk
- Sildestrup Strand Grundejerforening c.e.kragh-jensen@hotmail.com
- Marielyst Grundejerforening formand@marielyst-grundejerforening.dk
- Gedesby Østre Strand Grundejerforening kontakt@goesg.dk
- Gedser Bylaug om@gedserbylaug.dk

Myndigheder, organisationer og foreninger:

Kystdirektoratet, kdi@kyst.dk

Geodatastyrelsen, gst@gst.dk

Miljøstyrelsen, mst@mst.dk

Miljøstyrelsen, sto@mst.dk

Kulturstyrelsen, Slots- og Kulturstyrelsen, post@slks.dk

Vikingskibsmuseet, marinark@vikingskibsmuseet.dk

Fiskeristyrelsen, fiskerikontrol@fiskeristyrelsen.dk

Søfartsstyrelsen, sfs@dma.dk

Naturstyrelsen, Storstrøm, sts@nst.dk

EjendomDanmark, info@ejd.dk

Fritidshusejernes Landsforening, sekretariat@mitfritidshus.dk

Danmarks Naturfredningsforening, dnguldborgsund-sager@dn.dk

Dansk Ornitologisk Forening, København, natur@dof.dk

Dansk Ornitologisk Forening, Guldborgsund,

guldborgsund@dof.dk; kontakt@dofstor.dk

Friluftsrådet Kreds Storstrøm, storstroem@friluftsraadet.dk

Museum Lolland-Falster, post@museumlollandfalster.dk

Danmarks Sportsfiskerforbund, post@sportsfiskerforbundet.dk
Danmarks Sportsfiskerforbund, lbt@sportsfiskerforbundet.dk
Danmarks Sportsfiskerforbund, sydsjaelland@sportsfiskerforbundet.dk
VKST, info@vkst.dk

Guldborgsund Kommune:

TM Drift, Claus Winter, cwin@guldborgsund.dk; Jørgen Hilleke, jhi@guldborgsund.dk;

TM Sekretariatet, Steen Andersen, stan@guldborgsund.dk; Susanne Carlsson, scarl@guldborgsund.dk;

TM Myndighed, Vej og Natur, Martin Steenstrup, mast@guldborgsund.dk

BILAG

GENNEMGANG AF SAGEN

Det er Kommunen, der træffer afgørelse i sager om kystbeskyttelse, jf. § 3 i kystbeskyttelsesloven. Formålet med kystbeskyttelse er, ifølge loven, at beskytte mennesker og ejendom ved at reducere risikoen for oversvømmelser eller kystnedbrydning fra havet, fjorde eller andre dele af søterritoriet.

Samtidig med at der træffes afgørelse i medfør af kystbeskyttelseslovens § 3, skal Guldborgsund Kommune:

- træffe afgørelse om, hvorvidt der skal udarbejdes en miljøkonsekvensrapport, da projektet ikke må have væsentlig indvirkning på miljøet. Projektet er omfattet af miljøvurderingslovens § 16, bilag 2, 10k) 'Kystanlæg til modvirkning af erosion og maritime vandbygningskonstruktioner, der kan ændre kystlinjerne, som f.eks. skråningsbeskyttelser, strandhøfder og diger, dæmninger, moler, bølgebrydere og andre konstruktioner til beskyttelse mod havet bortset fra vedligeholdelse og genopførelse af sådanne anlæg.'
- foretage en vurdering af, om projektet i sig selv eller i forbindelse med andre projekter, herunder tidligere gennemførte projekter, væsentligt kan påvirke et internationalt naturbeskyttelsesområde eller visse arter. Guldborgsund Kommune skal derudover foretage en vurdering af, om projektet vil beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for de dyrearter, der er optaget i habitatdirektivets bilag IV, eller ødelægge de plantearter, som er optaget i habitatdirektivets bilag IV i alle livsstadier, jf. §§ 3 og 7 bekendtgørelse om administration af internationale naturbeskyttelsesområder.

Guldborgsund Kommune har modtaget ansøgningsmateriale fra rådgivningsvirksomheden, Cowi, v. Jens Bundesen på vegne af Det Falsterske Digelags bestyrelse v. Søren Bjerregaard, om tilladelse til sandfodringer på grund af henholdsvis kronisk og akut erosion langs Det Falsterske Dige. Cowi har forklaret erosion på denne måde:

Kronisk erosion er en transport af sedimenter (materialer som eksempelvis sand og sten) langs en kyststrækning. Bliver der transporteret mere sediment væk fra et område end, der tilføres, sker der erosion.

Akut erosion opstår som følge af brydende bølger, der transporterer sediment væk fra kysten. Dette opleves ofte under stormvejr, hvor bølgerne i forbindelse med høj vandstand, vil skabe erosion i skråninger bag en strand.

Cowi oplyser, at sandfodringen medfører, at klitterne beskyttes samtidig med, at stranden opbygges.

Der ansøges konkret om 2 sandfodringer forårsaget af kronisk erosion og 1 sandfodring forårsaget af akut erosion. Derudover ansøges der generelt om tilladelse til at sandfodre efter fremtidigt vurderet behov langs hele Det Falsterske Dige på grund af akut erosion, der typisk opstår umiddelbart i forbindelse med kraftige stormhændelser.

Følgende kan oplyses om projektet:

Det fremgår af ansøgningsmaterialet vedr. sandfodringerne, både vedr. kronisk og akut erosion:

- Formålet med projekterne: Diget beskytter de bagvedliggende områder. Sandfodringen vil medvirke til at beskytte digets fod mod erosion, og derved medvirke til at sikre stabiliteten af diget. Følgende værdier bag diget ønskes beskyttet:

- a. Huse herunder sommerhuse
- b. Infrastruktur (vej, sti, kloak mv.)
- c. Andet (landbrugsjord, ubebygget areal, produktionsskov, have)
- Sandfodringen ønskes foretaget uden for sommersæsonen, altså i perioden ca. 1. oktober til 30. april.
- Sandfodringen vil blive udført ved indpumpning af sand fra skib via rør til stranden, og evt. afretning til ønsket profil.
- Den forventede tid for hver enkelt udførelse af sandfodring er ca. 1 uge.
- Fodringerne forventes at blive udført med 3-5 års mellemrum afhængig af behov, med en horisont på 30 år.
- Sandet til fodring er rent og svarer til det eksisterende sand i området med en middeldkornstørrelse på ca. 0,35 mm.
- I forbindelse med at sandfodringen skal udføres, vil der minimum 1 måned før sandfodringen påbegynder, blive skrevet i den lokale presse om omfanget og varigheden af sandfodringen. Samtidig vil der blive opsat skilte ved stranden og diget ved de strækninger hvor fodringen skal foregå.

Sagen vedr. kronisk erosion:

- Sandfodringen er opdelt i 2 områder, Bøtø og Gedesby, på følgende matrikler, jf. kortbilaget:
  - 3 Bøtø Fang, Væggerløse
  - 254, Gedesby By, Gedesby
- Udlægningen af sand vil ske med udgangspunkt i følgende:
  - Ved Bøtø udlægges sandet over en strækning på ca. 320 m, med en gennemsnitlig bredde på 32 m. Fodringen foretages op til en kote på ca. +1,0 m DVR90 (dvs. 1 m over daglig vande). Profilet afsluttes med en hældning ca. 1:20 mod eksisterende havbund.
  - Ved Gedesby udlægges sandet over en strækning på ca. 2.600 m op til en kote på ca. +1,8 m DVR90, med en bredde på 15 m, lagtykkelsen er ca. 0,50 m, profilet afsluttes med en hældning mod eksisterende havbund på ca. 1:12.
  - Der udlægges ca. 45.000 m³ sand (16.000 m³ ved Bøtø og 29.000 m³ ved Gedesby) som initialfodring (én gang i starten), hvorefter der sandfodres efter vurderet behov med, hvad der svarer til gennemsnitlig ca. 9.000 m³ om året (ca. 3.000 m³ ved Bøtø og ca. 6.000 m³ ved Gedesby).

Sagen vedr. akut erosion:

Der ansøges om tilladelse til sandfodring langs hele Det Falsterske Dige efter vurderet fremtidigt behov. Strækningen er angivet på kortbilaget nedenfor. Sandfodringen vil foregå på følgende matrikler:

- 37 Ulslev By, Idestrup;
- 33 Elkenøre By, Idestrup;
- 4 Langø, Idestrup;
- 4 Stovby Fælledsø, Væggerløse;
- 12 Bøtø By, Væggerløse
- 3 Bøtø Fang, Væggerløse
- 254 Gedesby By, Gedesby

Den første sandfodring pga. akut erosion vil foregå fra Elkenøre Strand til Sildestrup Strand, hvor der over flere år er observeret akut erosion af klitterne ved diget.

- Der udlægges på en strækning på ca. 2.750 m, med en bredde på ca. 30 m, 40.000 m³ sand med en hældning på ca. 1:10 ned til eksisterende havbund.
- Topkoten vil variere langs diget, da fodringen afsluttes i niveau med toppen af klitten, hvor der er stejle skråninger. De resterende steder afsluttes i kote på ca. +2 m DVR90.

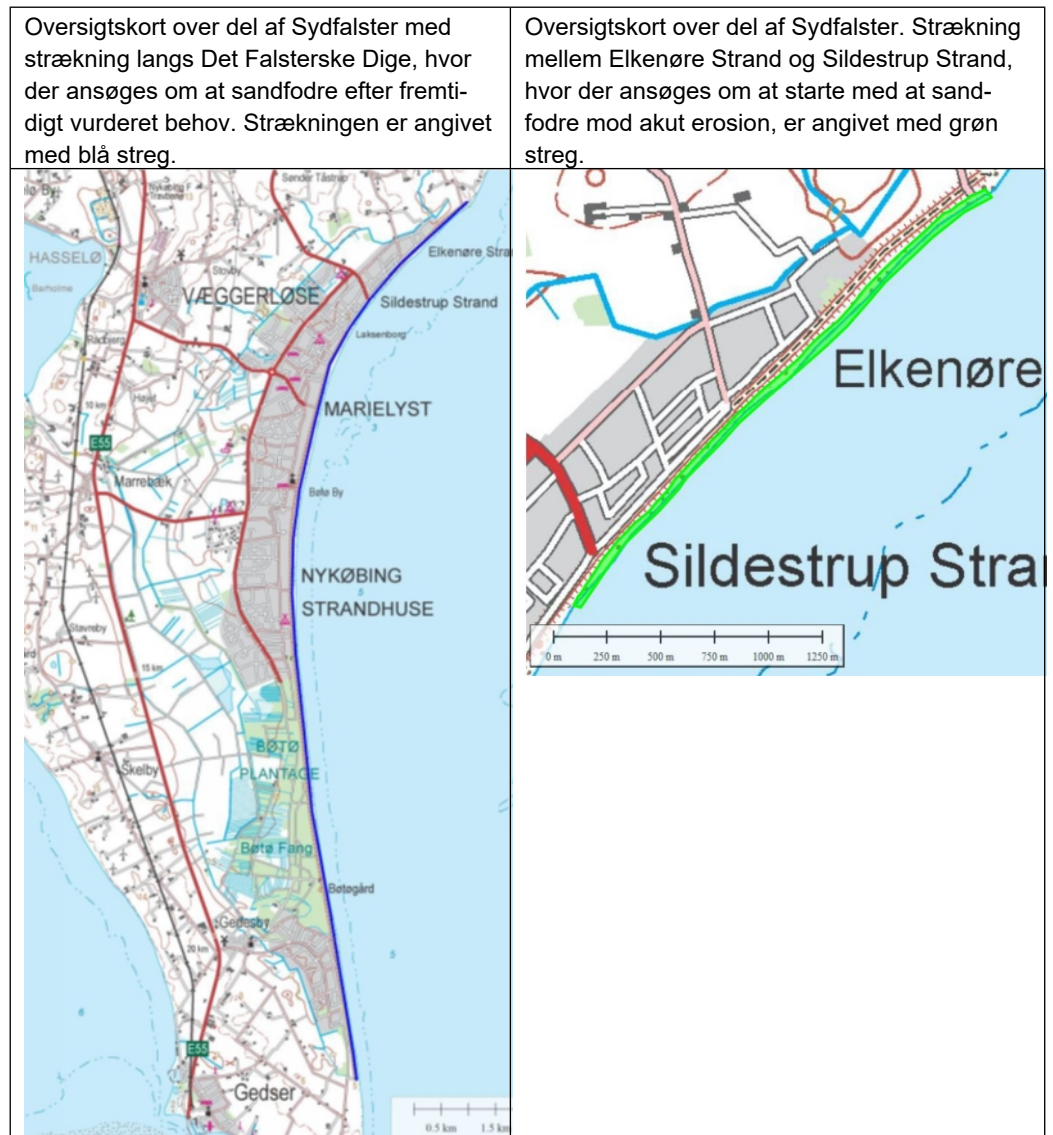
- Det drejer sig om følgende matrikler, jf. kortbilaget:
  - 33 Elkenøre By, Idestrup;
  - 4 Langø, Idestrup;

Kort over strækninger, hvor der ansøges om sandfodring

Strækninger, hvor der ansøges om sandfodring pga. kronisk erosion:

Strækninger, hvor der ansøges om sandfodring pga. akut erosion:

HØRING OG OFFENTLIGGØRELSE

Redegørelse for høring

Guldborgsund Kommune gennemførte en lovpligtig høring i perioderne 17. december 2020-1. februar 2021 samt 24. juni-20. august 2021. Uheldigvis fik alle høringsberettigede ikke tilsendt ansøgningsmaterialet under den første høringsperiode. Derfor blev materialet genudsendt til de relevante i perioden juni til august 2021. Under begge perioder er der sammenlagt fremsendt høringssvar fra 13 borgere og 4 myndigheder. Alle, der har fremsendt bemærkninger til projektet, har fået en besvarelse. Ingen af høringssvarene har medført ændringer af projektet.

I det følgende refereres udvalgte høringssvar:

1. SØFARTSSTYRELSEN anførte bl.a. følgende i sit høringssvar af 21-12-2020:

"Søfartsstyrelsen har ikke sejladsmæssige bemærkninger imod sandfodring langs østkysten af Falster (Det Falsterske Dige). Vi skal oplyse om, at der langs kysten ses kabler/rørledninger, der er beskyttet mod arbejder i havbunden jf. kabelbekendtgørelsen.

Arbejdet med sandfodring kan af hensyn til sejladsen i området anmeldes til Efterretninger for Søfarende:

Til Efterretninger for Søfarende, efs@dma.dk, indsendes i god tid (ca. 3-4 uger) før sandfodringen påbegyndes

- Oplysning om tidsperiode for arbejde med sandfodringen
- Kortfattet beskrivelse af hvorledes arbejdet foregår med oplysninger om fartøjer, navn og kaldesignal
- Umiddelbart efter at badeanlægget er færdigetableret indsendes meddelelse herom til efs@dma.dk.

Søfartsstyrelsen henviser generelt til bekendtgørelse 1351 af 5. december 2013 om sejladssikkerhed ved entreprenørarbejder og andre aktiviteter mv. i danske farvande. Bekendtgørelse er vedhæftet og andre oplysninger i øvrigt om entreprenørarbejder til søs findes via dette [link](#) på Søfartsstyrelsens hjemmeside."

2. KYSTDIREKTORATET (KDI) anførte bl.a. i mail af 29. januar 2021 følgende:

" ...

Kystdirektoratets vurdering af ansøgningen

Kommunen skal afveje behovet for kystbeskyttelse i forhold til de øvrige hensyn, som fremgår af kystbeskyttelseslovens § 1, herunder bl.a. den ansøgte løsnings tekniske kvalitet, den landskabelige påvirkning samt offentlighedens adgang til og langs kysten. Derudover er der de hensyn, som den inkluderede lovgivning varetager.

Vurdering af risiko ved erosion og oversvømmelse

Formålet med projektet er at beskytte digefoden mod akut og kronisk erosion. Kystdirektoratet vurderer ud fra omfanget af erosionen og det, som ønskes beskyttet, at der er en erosionsrisiko og dermed et behov for projektet, som er fodring.

Beskrivelse af eksisterende forhold

Det falsterske dige blev bygget som følge af stormfloden i 1872. Syd for det falsterske dige er der registreret en længere høfderække. Desuden er der høfder ved Bøtø plantage og nord for Elkenøre Strand.

De to nærmeste vandstandsmålere ligger ved Hesnæs Havn (datalængde 23,8 år) og Gedser Havn (datalængde 123,8 år). Det er i højvandsstatistikken for 2017 beregnet, at en 100-års hændelse ved Hesnæs Havn og Gedser Havn henholdsvis er 162 og 178 cm. Højeste målte vandstand i måleperioderne er henholdsvis 170 og 185 cm. Som det også fremgår af ansøgningsmaterialet er området i højere grad udsat for akut erosion end kronisk erosion.

Det falsterske dige beskytter et større bagland, der består af sommerhusområder, helårsbeboelse, landbrugsarealer og veje, mod oversvømmelse.

I den tekniske rapport er sedimenttransporten på strækningen blevet undersøgt og beregnet vha. vinddata, bathymetri, bølgeforhold samt luftfotoanalyse og opmåling af kystprofiler. Derudfra er sandmængderne til initialfodring og vedligeholdelsesfodring blevet beregnet.

Kystdirektoratet er enig i, at der er en risiko for erosion, og at det især er den akutte erosion, som er udfordringen på strækningen, og som kan skade digefoden.

Vurderingen af den valgte løsning

Kystdirektoratet finder det hensigtsmæssigt, at digefoden beskyttes med sandfodring inden for flere af delstrækningerne og dermed forebygger de negative konsekvenser ved akut og kronisk erosion.

Den oplyste kornstørrelse af sandet på ca. 0,35 mm er umiddelbart velegnet til fodring.

Kystdirektoratet er enig i, at der med fordel kan udlægges en større fodringsmængde, således, at der fodres med de oplyste 3-5 års mellemrum. Dette vil være med til at nedbringe mobiliseringsomkostninger.

Sandfodringen vil blive udført ved indpumpning af sand fra skib via rør til stranden, og evt. afretning til ønsket profil. Kystdirektoratet finder, at både fodringsmetode og –mængde lyder fornuftige.

Kystdirektoratet er endvidere enige i rådgiverens betragtning om klitlandskab på det konkrete sted, og at en fodring vil bidrage til vedligeholdelse og udvikling af de eksisterende klitter og dermed til beskyttelse af digefoden.”

...

Projekter inden for strandbeskyttelse:

Der skal ikke ansøges om dispensation fra strandbeskyttelseslinjen til kystbeskyttelsesforanstaltninger, herunder eventuelle midlertidige arbejdspladser og midlertidige køreveje, der knytter sig til kystbeskyttelsesprojektet, idet hensynet til strandbeskyttelse skal inkluderes i en eventuel tilladelse efter kystbeskyttelsesloven, jf. lovens § 3 a. Kystdirektoratet har ikke forholdt sig til anden lovgivning, som kan inkluderes....”

3. FISKERISTYRELSEN har i mail af 24. juni 2021 anført, at de ingen kommentarer har til sagen.
4. VIKINGESKIBSMUSEET har i mail af 18. august 2021 anført, at der ikke er bemærkninger til det ansøgte. Ansøger bør dog være opmærksom på Museumslovens § 29h stk. 1, ifølge hvilken fund af spor af fortidsminder eller vrags gjort under anlægsarbejde straks skal anmeldes til Slots- og Kulturstyrelsen og arbejdet standes.

UDPEGNINGSGRUNDLAG FOR NATURA 2000-OMRÅDER

Natura 2000-område nr. 173 Smålandsfarvandet og Guldborgsund med kyster (H152, F82, F83, F85, F86). Natura 2000-området består overvejende af et marint areal. Landarealet udgøres af en mere eller mindre bred strimmel land langs det afgrænsede marine område. Strandenge med deres salttålede plantearter findes typisk som langstrakte bånd i kystlinjen. Bag disse, hvor kalkholdigt trykvand træder frem, optræder flere steder rigkær, og i baglandet, på morænejorden, af og til kalkoverdrev (jf. basisanalysen for Natura 2000-området).

Udpegningsgrundlag for habitatområde H152 Smålandsfarvandet nord for Lolland, Guldborgsund, Bøtø Nor og Hyllekrog-Rødsand		
Naturtyper:	Sandbanker med lavvandet vedvarende dække af havvand (1110) Mudder- og sandflader blottet ved ebbe (1140) *Kystlaguner og strandsøer (1150) Større lavvandede bugter og vige (1160) Rev (1170) Strandvolde med enårige planter (1210) Strandvolde med flerårige planter (1220) Klinter eller klipper ved kysten (1230) Enårig strandengsvegetation (1310) Strandenge (1330) Forklit (2110) Hvid klit (2120) *Grå/grøn klit (2130)	Klitlavning (2190) Kransnålalge sø (3140) Næringsrig sø (3150) Brunvandet sø (3160) Kalkoverdrev (6210) *Surt overdrev (6230) Tidvis våd eng (6410) Urtebræmme (6430) Rigkær (7230) Bøg på mor (9110) Bøg på muld (9130) Bøg på kalk (9150) Ege-blandskov (9160) *Elle- og askeskov (91E0)
		* angiver prioriteret naturtype eller art
Arter:	Skævn vindesnegl *Eremit Bredøret flagermus Damflagermus	Gråsæl Spættet sæl Stor vandsalamander

Udpegningsgrundlag for fuglebeskyttelsesområde F82 Bøtø Nor		
Arter:	Bramgås (rastende) Rørhøg (ynglende)	Plettet Rørvagtel (ynglende) Engsnarre (ynglende) Trane (ynglende og rastende)

Udpegningsgrundlag for fuglebeskyttelsesområde F83 Kyststrækningen ved Hyllekrog-Rødsand		
Arter:	Skarv (rastende) Rørdrum (ynglende) Knopsvane (rastende) Sangsvane (rastende) Sædgås (rastende) Mørkbuget Knortegås (rastende) Hvinand (rastende) Lille Skallesluger (rastende) Havørn (ynglende)	Rørhøg (ynglende) Bluishøne (rastende) Klyde (ynglende) Splitterne (ynglende) Fjordterne (ynglende) Havterne (ynglende) Dværgerterne (ynglende) Mosehornugle (ynglende) Plettet Rørvagtel (ynglende)